

A photograph of Donald Trump, dressed in a dark blue suit, white shirt, and red striped tie. He is standing with his right fist raised in a power salute. The background consists of a row of American flags on stands, set against a dark blue backdrop. The lighting is dramatic, highlighting Trump against the flags.

Näkymiä Yhdysvalloista

MTS:n turvallisuuspoliittinen journalistiseminaari 11.12.2025

Onko
Yhdysvaltojen
demokratia
hengenvaarassa?

Demokratian määritelmää haastetaan

- Trumpin Yhdysvaltojen ja Euroopan näkemykset hyvästä demokratiasta eriytyvät
- Demokratiatutkijan näkökulmasta USA autokratisoituu eli sen demokratian laatu heikkenee
- Trumpin hallinnon näkökulmasta Eurooppa menettämässä “suuruutensa” – syynä mm. maahanmuuttopolitiikka, äärioikeiston marginalisoiminen, vihapuheen suitsiminen
- Uhkakuva: Lopulta Eurooppa ei voi enää pitää Yhdysvaltoja demokratiana, USA julistautuu ainoaksi oikeaksi demokratiaksi

Presidentin valta: vaakataso

- Yhdysvaltojen demokratia perustuu ajatukseen vallan kolmijaosta: presidentti, kongressi ja oikeuslaitos
- Presidentti-instituutioon kuuluvat mm. ministeriöt, puolustusvoimat, valtakunnalliset poliisivoimat kuten FBI ja monet erilaiset virastot
- Osa presidentti-instituutioon kuuluvista tahoista suunniteltu itsenäisiksi
- Trump pyrkii kasvattamaan valtaansa kongressin ja oikeuslaitoksen kustannuksella sekä oman instituutionsa sisällä

Presidentin valta: pystytaso

- Demokratian ytimessä äänestäjien oikeus vaihtaa valtaapitävät seuraavissa vaaleissa
- Trump pyrkinyt monin tavoin heikentämään vaalien vapautta ja rehellisyyttä

Presidentin valta: lävistävä taso

- Poliitikkojen ja oikeuslaitoksen valtaa tasapainottavat demokraattisessa yhteiskunnassa mm. media, kansalaisjärjestöt, tiede ja taide
- Trump hyökännyt näiden sananvapautta vastaan mm. oikeustoimin ja muiden kostotoimien kautta

Pelon ilmapiiri

- Maasta poistamisia ja murhia ilman oikeudenkäyntiä -> kuka vain voi joutua uhriksi
- Puolustusvoimien ja kansan suhteen muuttaminen
- Valtionhallinnon käyttö kostokoneistona
- Kohteena mm. virkamiehet, lakiasiaintoimistot, yliopistot, kansalaiset

Trump ja Eurooppa

- Trump ja hänen tukijansa sekaantuneet mm. Saksan, Puolan, Romanian ja UK:n sisäpolitiikkaan
- Vasta julkaistu turvallisuusstrategia: avoin aikomus jatkaa sekaantumista, “auttaa korjaamaan kurssia”
- Eurooppa liberaalien eliittien vallan linnake, kotimaisen vihollisen jatke
- Vähäinen sitoutuminen, voimakas halu kontrolloida

Johtopäätöksiä

- Demokratian avainkysymyksiä Trumpin ja korkeimman oikeuden suhde ja se, säilyvätkö vaalit vapaina ja rehellisinä
- Trump tuskin julistaa demokratian päättyneen, pyrkii muuttamaan hyvän demokratian määritelmää
- Voidaan päätyä tilanteeseen, jossa Eurooppa ei enää pidä Yhdysvaltoja demokratiana
- Yhdysvallat ja Eurooppa monin tavoin törmäyskurssilla

Kiitos!

[Maria Lindén](#)

maria.linden@fiia.fi